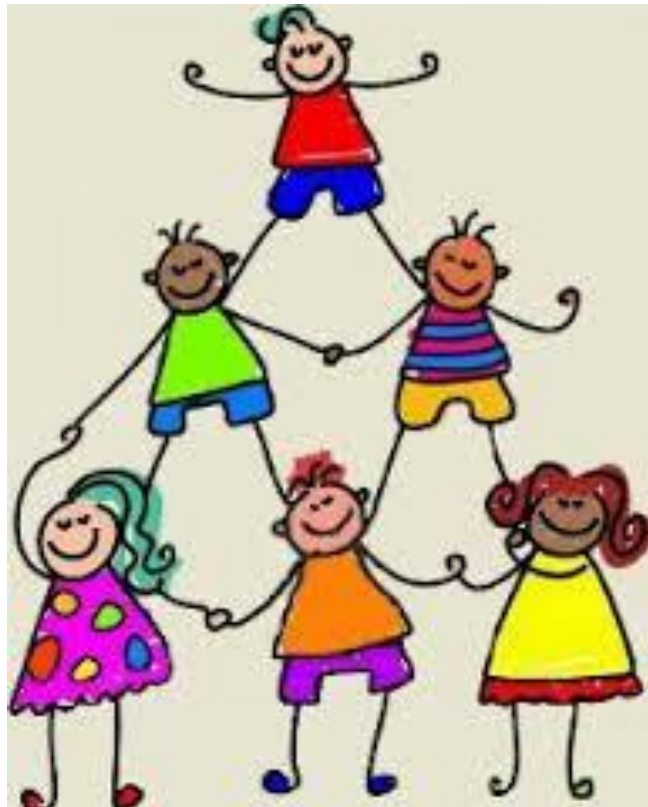

Perorsaasutut sammivilimmik bacheloritut ilinniarneq

Perorsaanermik Ilinniarfik
Socialpædagogisk Seminarium
Ilulissat

1. september 2017

Suliffimmi misiliiffiusumi aqutissiuisoq, misiliisoq PI/SPS-imilu suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq

Perorsaanermik Ilinniarfiup/Socialpædagogisk Seminarium (PI/SPS) suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaa bachelorinngorniarnermi suliffimmi misiliinermi marluusuni, nalinginnaasumik misiliinermi immikkullu ilinniagaqarluni misiliinermi atugassarititaasunut piumasaqaatinullu ilitsersuutaavoq.

Suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaq suliffimmi misiliiffiusumi aqutissiuisumut, misiliisumut seminariamilu suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut sammitinneqarpoq.

Una Suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaq suliffimmi misiliinermut tunngatillugu perorsaatut sammivilimmik bacheloritut ilinniarnermi Ilinniagaqarnermik aaqquissuussinermut (maj 2008-mi misiliutitut akuerineqartumut) erseqqissaataavoq.

Quppersakkap immikkoortortalersorneqarnera

Quppersagaq sisamanut immikkoortortalersorneqarsimavoq:

- 1) Suliffimmi nalinginnaasumik misiliinermi anguniagaq
- 2) Suliffimmi immikkut ilinniagaqarluni misiliinermi anguniagaq
- 3) Suliffimmi misiliisup suliassai
- 4) Oqaatsinik nalunaarsuiffik

Suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaq suliffimmilu misiliineq pillugu paasissutissat allat PI/SPS'p nittartagaani, www.pi.sps.gl-imi pissarsiarineqarsinnaapput.

Suliffimmi misiliineq pillugu quppersakkap pitsanngorsartuarumallugu matuma saqqummertup oqaaseqarfiginissaanut tikilluaqqusivugut. Suliffimmi misiliinermi ataqatigiissaarisumut allallutit imaluunniit sianerlutit:

Benedikte Petersen

Suliffimmi misiliinermi ataqatigiissaarisuugallartoq

spspraktik@attat.gl

Nuutsisarfik: +299 38 35 50 / Tlf. toqqaannartoq: +299 38 35 87

Fax: +299 94 44 75

Imai

Imai 2

Kapitel 1: Suliffimmi misiliineq pillugu inatsisitigut tunngavik.....	3
1.1 Suliffiit misiliiffittut akuerineqartarnerat.....	3
Kapitel 2: Suliffimmi misiliinermi siunertaq	5
2.1 Ilinniarnermi siunertaq	5
2.2 Piginnaasatigut anguniakkat.....	5
2.3 Siuariartorneq	5
2.4 suliffimmi misiliineq unitsinneqarpat	6
2.5 Ilulissat, Kalaallit Nunaataluunniit avataani suliffimmi misiliineq	6
2.6 Illoqarfimmit ilinniarmimmiit suliffimmi misiliiffissamut angalanerit	7
Kapitel 3: Suliffimmi nalinginnaasumik misiliinermut suliffimmilu misiliinermi suliassamut piunnaasaqatit.....	8
3.1 Nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi perorsaanermi immikkut piginnaasatigut anguniagaasut	8
3.2 Nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi suliassaq	9
Kapitel 4: Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliineq.....	11
4.1 Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermut immikkut piginnaasassatut anguniakkat	12
Kapitel 5: Inuit suliffimmi misiliinermi qitiusut taakkulu suliassat	14
5.1 Suliffimmi misiliisoq	14
5.1.2 Suliffimmi misiliinermi anguniagassatut oqaasertaliussat.....	14
5.2 Suliffimmi misiliinermi aqqutissiuisoq.....	15
5.3 Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq	17
5.4 Piffissamik suliffimmi misiliinermik akuersineq	18
Kapitel 6: Suliffimmi misiliisumut atugassarititaasut	20
6.1 Suliffimmi misiliisup sapaatit akunneranut piffissat suliffigisartagai	20
Kapitel 7: Suliffimmi misiliinerup nalaani suliassat aalajangersimasut.....	22
7.1 Anguniagassatut oqaasertaliussat	22
7.2 Ilinniartup allattaavia.....	24
7.3 Aaqquussuussaasumik naapittarnerit.....	25
Kapitel 8: Suliffimmi misiliinerup ingerlarnga	27
8.1 Suliffimmi misiliinerup aallartinnginnerani.....	27
8.2 Suliffimmi misiliinerup nalaani	28
8.3 Nalilersuisarnerit	29
8.4 Suliffimmut misiliiffiusumut pulaarneq	30
8.5 Piffissap naalernerani naliliineq.....	32
8.6 Suliffimmi misiliinermik eqikkaaneq	32

Kapitel 1: Suliffimmi misiliineq pillugu inatsisitigut tunngavik

Suliffimmi misiliinerup inatsisitigut tunngaviusoq tassaavoq perorsaanermik ilinniartitaaneq pillugu nalunaarut nr. xx, xx.xxxx 2005-imeersoq.

Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. xx, xx.xxxx 2005-imeersumi kapitali 6

’§ 29. Ilinniarnermi semesterit aappaanni tallimaanilu ilinniartuq suliffimmi misiliisooq. Suliffimmi misiliinermi paaqqinnittarfinni nalinginnaasumik immikkullu ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinerit pineqarput. (...)

§ 30. Suliffimmi misiliinermi anguniagaavoq, ilinniartut ataasiakkaatut allallu suleqatigalugit assigiinngitsutigut perorsaanermik sulinermi peqataassasut katersinikkullu, suliarinninnikkut ilisimasanillu misilittakkanillu atuinikkut perorsaanermi suliassanik suliqaarsinnaanissamut piukkunnaateqalissasut.

§ 31. Suliffimmi misiliineq imatut atugassaqartitaalluni ingerlanneqartassaaq:

- 1) Ilinniartitaanermut Siunnersuisoqatigiit inassuteqarnerat malillugu Perorsaanermik Ilinniarfiup suliffik misiliiffittut akuerisaani suliffimmi misiliineq ingerlanneqassaaq.
- 2) Perorsaanermik Ilinniarfik suliffillu misiliiffiusoq suliffimmi misiliineq pillugu isumaqatigiissuteqassapput. Ilinniartup suliffimmi misiliinermut isumaqatigiissut eqqortissavaa, matumani ilinniartup suliffimmi misiliiffiusumi ulluinnarni suliassanik suliarinninnermi peqataanissamut pisussaaffeqarneq ilanngullugu.
- 3) Perorsaanermik Ilinniarfik suliffik misiliiffiusoq suleqatigalugu ilinniartup suliffimmi misiliinerani siunnersortissaanik toqqaassapput, suliffimmi misiliinerup ingerlarnganik akisussaasuusussamik.’

Suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaq Ilinniagaqarnermik aaqquussinermut december 2016-imeersumut uiggiussatut isigineqassaaq.

1.1 Suliffiit misiliiffittut akuerineqartarnerat

Uma nutarterneqarneranit suliffiit misiliiffiusut suliffeqarfiillu allat suliffittut misiliiffittut atorneqarumallutik saaffiginnissimasut, skemamik suliffeqarfittut ilisarnaatiminnik kiisalu paasissutissanik allanik

attuumassuteqartunik immersuiffigisinnaasaannik nassinneqassapput. Tamatuma kingornatigut suliffimmi misiliineq pillugu ataatsimiititaliap suliffeqarfiit akuerissavai/itigartissavai.

Kapitel 2: Suliffimmi misiliinermi siunertaq

Suliffimmi misiliinermi siunertaavoq, suliffimmi misiliisoq ataasiakkaatut allallu suleqatigalugit assigiinngitsutigut perorsaanermik sulinermi peqataassasut perorsaanermillu suliassaqaarfimmik ilisimasaqalissasut. Suliffimmi misiliisoq atorfilittut meeqqanik, inuusuttunik inersimasunillu atuisunik atassuteqarsinnaalissaaq, suleqatinik suleqateqarsinnaalissalluni atuisullu angajoqqaavinik qanigisaanillu siunnersuisinnaalissalluni. Suliffimmi misiliinerup ingerlanerani aamma pingaaruteqarpoq suliffimmi misiliisup perorsaanermi sammisassaqaartitsinernik suliqaarnissamut, piareersaanermik ingerlatsinissamullu sungiusarnissaa.

2.1 Ilinniarnermi siunertaq

Suliffimmi misiliineq perorsaasunngorniarnermi qitiusut pingaaruteqartullu ilagaat perorsaanermik sulinermi atorfilittullu ingerlatsinermi sungiusarfiusoq, suliffimmi misiliisup atuagarsorneq sulinermut atassusissammagit. Suliffimmi misiliisup perorsaaneq sulinikkut piviusumik misigissavaa, tamatumunngalu peqatigitillugu perorsaanermi iliuutsit sioqqullugit, nalaani kingornalu eqqarsaatiginnissinnaanini sungiusarsinnaallugu.

2.2 Piginnaasatigut anguniakkat

Suliffimmi misiliinermi suliffimmi misiliisup perorsaanermi piginnaasassani sulinikkut sungiusassavai, matumani atuagarsornikkut atuarsimasat sulinermi atorneqassallutik perorsaanermi ilikkagassat nukittorsarniarlugit.

2.3 Siuariartorneq

Piffissani suliffimmi misiliiffiusuni marlunni annertusiartuinnartumik makku angujartorneqassapput:

- Atuisut perorsaanermilu sulineq pillugit ilisimasaqaleriartorneq, suliassaqaarfimmut atasumik
- Perorsaanermik sulinermut tunngatillugu sulisinnaassuseqaleriartorneq, misissuisinnaassuseqaleriartorneq eqqarsaatiginnissinnaassuseqaleriartornerlu, matumani nammineq sunniiniutinik, piginnaaneqaarfinnik, killeqarnermillu paasisimasaqaleriartorneq ilanngullugit
- Ataatsimut perorsaanermik sulinermik anguniagaqaarfiillu assigiinngitsut

periarfissaannik ineriartortitsineq pillugit nammineq sulinermik sulinerullu ineriartortinnissaanik suleqatillu suleqatiginissaannik paasinnineq

- Perorsaasut inuiaqatigiinni inissisimaffiannik ileqqorissaarnissatigullu akunnattoorfiinik paasisimasaqalerneq
- Nammineq sutigut tamatigut perorsaanermik sulinikkut misilittakkanik ilisimasanillu uppernarsaasersuineq ingerlatitseqqiisinnaanerlu.

2.4 suliffimmi misiliineq unitsinneqarpat

Piffissaq suliffimmi misiliiffiusoq unitsinneqarpat suliffimmilu misiliisup sivikinnerpaamik piffissap misiliiffiusup affaa ingerlatereersimallugu, suliffimmi misiliiffiusup unitsinneqannginnerani naliliisoqarsinnaavoq. Suliffiup misiliiffiusup piffissap affaa suli qaangiutinngitsoq suliffimmi misiliinermut isumaqatigiissut kipitippagu, taava seminaria pisussaavoq suliffimmi misiliisup misiliinera ingerlaannaqqullugu suliffimmik misiliiffissamik allamik nassaassalluni. Suliffiup misiliiffiusup suliffimmi misiliinermi ilinniarnermut piumasaqaatinik naammassinninngitsoq paasineqarpat, seminaria pisussaalissaaq suliffimmi misiliisup suliffimmik misiliiffissamik nutaamik ujarliutissallugu.

Suliffimmi misiliisoq nammineq assigiinngitsunik peqquteqarluni suliffimmi misiliinini unitsikkuniuk taava seminaria suliffimmik misiliiffissamik allamik ujarliussinissamut pisussaaffeqassanngilaq. Tamanna suliffimmi misiliisup nammineq isumagissavaa.

2.5 Ilulissat, Kalaallit Nunaataluunniit avataani suliffimmi misiliineq

Suliffimmi misiliinermi suliffik misiliiffiusoq Ilulissat imaluunniit Kalaallit Nunaata avataaniissimappat, suliffimmi misiliisumut akisussaaffimmik annerusumik piumasaqarfiuvoq taassumalu malitsigisaanik oqaatsitigut kulturikkullu unamminiagassaqarluni. Taamaalilluni suliffimmi misiliisup nammineq akisussaaffigaa assersuutigalugu inissarsiornissani, nammineq meeqqami meeqqeriveqarfanni inissaqartinnissaat atuarfeqarnissaalluunniit, sillimmasernissaq napparsimalernissamulluunniit sillimmasernissaq immaqalu ilinniartut ineqarfiini inigisap pequsersornissaa. Tamakku suliffimmi misiliisup namminerpiaq akisussaaffigai.

Ineqarnermut aningaasartuutit marloriaammik annertussuseqassanngimmata, ineqarnermullu atatillugu aningaasartuutit anneruppata, taava Ilinniagaqarnerisutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 27. marts 2015-imeersoq naapertorlugu Kalaallit Nunaata avataani najugaqarnermut atatillugu aningaasartuutinut tapiiffigineqarnissamut periarfissaqarpoq. Aningaasartuutit annertussusiat apeqqutaalluni tapiissutit assigiinngitsunik annertussusilerneqarsinnaapput.

Ineqarnermut aningaasartuutit imaappata:

- Kr. 4000-it tikillugit 100%-inik matussuserneqassapput
- Kr. 4000 aamma kr. 10.000 akornanniippata 75%-inik matussuserneqassapput
- Kr. 10.000 sinnerpagit 50 %-inik matussuserneqassapput, taamaattorli annerpaamik kr. 10.000-iussallutik.

2.6 Illoqarfimmit ilinniarfimmiit suliffimmi misiliiffissamut angalanerit

Ilinniartut illoqarfimmi allami suliffimmi misiliissappata, PI/SPS angalaneq illoqarfimmi ilinniarfigisamitsuliffimmi misiliiffissamut angalanerit akilissavai.

Suliffimmi misiliiffiup akunniffiullu akornanni assartuinermit aningaasartuutit akilerneqarneq ajorput. Tassa imaappoq, Nuummi ilinniartut ineqarfianni najugaqaruit suliffillu misiliiffiusoq Nuussuarmiilluni taava aningaasartuutit taakku nammineq akilissavatit (takuuk Ilinniagaqarnerisutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 27. marts 2015-imeersumi § 41).

Kapital 3: Suliffimmi nalinginnaasumik misiliinermut suliffimmilu misiliinermi suliassamut piumasqaatit

Nalinginnaasumik suliffimmi misiliineq semesterit aappaanni sapaatit akunnerini 14-ini sivissuseqarluni nalliuttut ilanngullugit ingerlanneqartarpoq. Suliffimmi misiliineq 18 ECTS-inik naleqarpoq suliffimmi misiliinermi eqikkaaneq ilanngullugu. Suliffimmi nalinginnaasumik misiliineq Ilulissani, Kalaallit Nunaata sinneraniluunniit ingerlanneqarsinnaavoq. Suliffimmi misiliiffimmi sullitarineqartussat tassaapput meeqqat inuusuttullu. Suliffiit misiliiffiusinnaasut tassaasinnaapput ulluunerani meeqqeriveqarfiit soorlu meeraaqqeriviit, meeqqeriviit sunngiffimmilu orninneqartartut.

Nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermut inatsisitigut tunngavigisat

Ulluunerani meeqqeriveqarfinnut atuupput:

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 3. december 2012-imeersoq

Sunngiffimmi ornittakkanut atuupput:

Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqaartitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 5-imi, 6. juni 2016-imeersumi kapitali 5 aamma kapitali 6

Oqaatsit qitiusut nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermut attuumassuteqartut: Alaatsinaanneq, misissueqqissaarneq, eqqarsaatiginninneq, atuagarsornerup sulinerullu ataqatigiinnerat, perorsaanermi sammisassaqaartitsineq attaveqarneq, atassuteqarneq.

3.1 Nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi perorsaanermi immikkut piginnaasatigut anguniagaasut

- Meeqqanik inuusuttunillu alaatsinaanneq misissueqqissaarnerlu assersuutigalugu pinnguarnermut, attaveqarnermut ikinngutiginnermut il.il. tunngatillugu.
- Nammineq akuliunnermi sulinermilu alaatsinaanneq
- Allanik attaveqarnermi qanoq pissuseqarnermik eqqarsaatiginninneq Perorsaanermi isumaliutinik nutaanik

saqqummiussineq iliuseqarnissamullu siunnersuuteqarneq

3.2 Nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi suliassaq

Suliffimmi misiliinermi suliassaq tassaavoq suliassaq ilinniartitseriaatsimit SMITTE-mit aallaaveqartoq. Atuagarsornikkut isumaliutit maannamut ilinniartitsinermi ingerlanneqarsimasunik tunngaveqarput.

Ikinnerpaamik 10.000-inik amerlanerpaamillu 15.000-inik naqinneqassaaq, katillugit 4-5-nik quppernilik.

Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq naatsorsuutigineqarpoq suliassa qarfirmut ilisimasaqarnera, suliffimmi misiliisup sammisassamik toqqaanera tunngavigalugit sulinikkut siunersioqatigineqartassasoq.

Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq suliffimmi misiliisup suliassamik suliaqarnerani aqutissiortassavaa. Suliffimmi misiliinermi suliassaq akuerineqanngippat, suliffimmi misiliisoq suliassap pitsanngoriartinnissaa siunertaralugu nutaamik aqutissiorneqarnissamut periarfissaqarpoq.

Suliffimmi misiliinerup ingerlanerani suliassanut aalajangersimasunut itisiliissutit kapital 7-imi (qup. 23) atuarneqarsinnaapput, soorlu aamma suliffimmi misiliinermi suliassaq sunik imaqaassanersoq allaaserineqarsimasoq. Nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi suliassap qanoq allanneqarsinnaaneranut atortussanik isumassarsiorfiusinnaasunik peqarpoq, taaku USB-stikkimi filinngorlugu ilinniartut pigisarpaat.

3.3 USB-stikkip imai

USB-stikki mappinik marlunnik imaqarpoq. Mappi ataaseq ilinniartumut aappaalu suliffimmi misiliinermi aqutissiuisumut. USB-stikki taanna filinik makkuninnga imaqarpoq:

Suliffimmi misiliisumut:

Ilanngussat

Suliffimmi misiliineq pillugu qupperisagaq

APA

Suliassamut allaaserisassamut ilitersuut

Suliffimmi sapaatit akunnerni 14-ini misiliinerup ingerlanissaanut pilersaarut ullormik killiffilerlugu.

Suliffimmi misiliinermi aqqutissiuisoq:

Ilanngussat

Suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaq

Suliffimmi sapaatit akunnerni 14-ini misiliinerup ingerlanissaanut pilersaarut ullormik killiffilerlugu.

Kapitel 4: Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliineq

Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliineq semesterit tallimaanni sapaatit akunnerni 18-ini sivilissuseqarluni ingerlanneqartarpoq 30 ECTS-inillu naleqarluni. Suliffimmi misiliineq Kalaallit Nunaanni avataaniluunniit ingerlanneqassaaq suliffigineqassallutik meeqqat, inuusuttut inersimasulluunniit immikkut pisariaqartitsisut. Suliffiit misiliiffiusut tassaasinnaapput meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit, timikkut tarnikkullu innarluutilinnut, meeqqat atuarfiini immikkut atuartitsiffiusut imaluunniit tarnikkut nappaatilinnut nakorsaanermik suliassaqarfiit imaluunniit miljøarbejderitut sulinermut attuumassuteqartut.

Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermut inatsisitigut tunngavigisat Sullitarineqartut tassaapput meeqqat, inuusuttut inersimasullu immikkut pisariaqartitsisut, taakkununnгалu atuupput: Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoqaamma Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 3. november 1994-imeersoq kiisalu Inersimasunut paaqqinniffiit immikkut ittut pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 1. april 1995-imeersoq.

Meeqqat atuarfiini nukarlernut inatsisitigut makku tunngavigineqarput: Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 3. december 2012-imeersoq, pingaartumik § 11 tunngavigineqarluni. Inatsimmi tassani kingusinnerusukkut ima allassimasoqarpoq, perorsaasut makkunatigut atorineqarsinnaasut "Atuartut angerlarsimaffiini, atuartunut inissiani atuarfinnilu najugaqarfiusuni immikkut aaqqissuussaassani, tak. § 25, immikkut perorsaanikkut ikiorsiinnermi, tak. § 15, kiisalu perorsaaneq tunngavigalugu nammineq piuumassuseq naapertorlugu sammisassani, tak. § 10, imm. 7, perorsaanikkut suliat isumaginissaannut atorfinitsinneqarsinnaapput isumaginninnermi perorsaasutut ilinniarsimasut imaluunniit inuit naleqquttumik allamik immikkut ilinniagaqarsimasut."

Suliffimmi misiliineq una siusinnerusukkut suliffimmi misiliinermut nangitsinertut isigineqassaaq, naatsorsuutigineqarlunilu misiliisoq maanna namminersorluni sulisullu allat naligalugit sulissasoq. Tamanna isumaqarpoq

suliffimmi misiliisoq perorsaanermik sulinermik aallarniisarlungulu akisussaaqataassasoq.

Oqaatsit qitiusut immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermut attuumassuteqartut:

Namminersorneq, eqqarsaatiginnineq, sammiviliineq, apeqqusiisarlungulu naliliineq.

4.1 Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermut immikkut piginnaasassatut anguniakkat

- Meeqqanik, inuusuttunik inersimasunillu alaatsinaanneq misissueqqissaarnerlu assersuutigalugu pissaanermik atuinermut tunngatillugu aaqqissuussineq, attaveqatigiinerit, suliassat agguataarnerat inissisimaffiillu.
- Perorsaanermi anguniakkanik ingerlatsisinnaaneq, inissitsiterineq, pilersaaruserneq, naammassinnineq, uppernarsaasersuineq nalilersuinerlu.
- Suleqatinik, angajoqqaanik / qanigisanik suleqatigisartakkanillu allanik attaveqateqarsinnaaneq suleqateqarsinnaanerlu.
- Atuisunut ataasiakkaanut atassuteqarnermut tunngatillugu namminersorsinnaaneq (assersuutigalugu atuisumut iliusissatut pilersaarummut tunngatillugu) aamma pingaarnerusutigut atuisunik perorsaanermi pilersaaruserneq ineriartortitsinerlu kiisalu perorsaanermik suliffeqarfiup perorsaariaasianut tunngatillugu.

4.2 Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermi allaaserisassaq

Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermi perorsaanermik ingerlatsinermut uiggiullugu suliffimmi misiliisup nammineq ingerlassimasaani ajornartorsiummik aallaaveqassaaq.

Suliffimmi misiliinermi paasissutissanik sammisamullu tunngasunik ilisimasanik allaaserisassaq pilersitsiffiussaaq. Suliffimmilu misiliisoq misissueqqissaarnermini perorsaaneq pillugu atuakkanik atuisalluni.

Naqinnerit ikinnerpaamik 25.000-inik amerlanerpaamillu 30.000-inik, tassa imaappoq quppernerit 10-14-inik amerlassuseqassat.

Suliffimmi misiliinerup aappaani GGS-skala atorlugu naliliisoqartarpoq (tak. Nalunaarut nr. 14, 23. juni 2008-meersoq).

Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermi allaaserisassaq suliffimmi misiliinerup tamarmiusup nalilerneqarneranut ilaavoq, soorlu nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi allaaserisassaq taamaattoq. Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq suliffimmi misiliisumik aqutissiuisuuvoq, inaarutaasumillu allaaserisamik naliliinermi akisussaasuulluni.

Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq suliaticigut siunersioqatigineqartussatut naatsorsuutigineqarpoq, ilinniartup suliffimmi misiliinermi allaaserisassami sammisamik suliffimmut misiliiffimmut attuumassuteqartumik toqqaanissaanik siunersioqatigissallugu.

Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup suliffimmi misiliissup allaaserisassamik suliaqarneranik aqutissiussavaa. Suliffimmi misiliinermi allaaserisaq akuerineqanngippat, allaaserisap pitsanngoriartinnissaanut aqutissiorneqarnissamut nutaamik periarfissaqarpoq.

Suliffimmi misiliinerup ingerlanerani suliassanut aalajangersimasunut itisiliissutit kapital 7-imi (qup. 23) atuarneqarsinnaapput, soorlu aamma immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermi allaaserisassaq sunik imaqaassanersoq allaaserineqarsimasoq.

PI/SPS – allilerneqanngikkallarmat

Kapitel 5: Inuit suliffimmi misiliinermi qitiusut taakkulu suliassaat

Inuit piffissani suliffimmi misiliiffiusuni marlunni qitiusumik inissisimaffillit tassaapput: suliffimmi misiliisoq, suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq suliffimmi misiliiffiusumi atorfilik suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisoq PI/SPS-imi ilinniartitsisuusoq.

Taakku immikkut akisussaaffeqarfii sammineqassapput pingaartumillu suliffimmi misiliinermi aqutissiuissup suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisup akisussaaffeqarfii sammineqassapput suliffimmi misiliinissap akuerineqarnera akuerineqannginneraluunniit sammineqartillugit.

5.1 Suliffimmi misiliisoq

Suliffimmi misiliisoq suliffimmi misiliiffiusumi perorsaanermi suleqatinillu suleqatigiinnermi ilaassaaq. Tamatumunnga peqatigitillugu suliffimmi misiliisoq nammineq suliassanit suliffimmi misiliinermut atasunit ilikkariartussaaq aaqqissuussisassallunilu.

Suliffimmi misiliisup ulluinnarni perorsaanermik sulinermi aallarniisarlunilu aaqqissuussaasumik naapinnissanut aaqqissuussisassaaq. Tassa imaappoq ullormut oqaluserisassanik siunnersuuteqartassaaq, alaatsinaassimasat pillugit allattorsimasani saqqummiuttassavai, suliamut tunngasunik atuakkanik ingerlatitseqqisassalluni anguniagassatullu oqaasertaliussamut uiggiullugu perorsaanermik sulineq pillugu oqaloqatigiissutigisassanik siunnersuuteqartassalluni.

Suliffimmi misiliinerup aallartinnginnerani suliffimmi misiliisussap suliffik misiliiffiusussaq attaveqarfiguniuk immaqalu pulaaruniuk iluaqutaassaaq.

5.1.2 Suliffimmi misiliinermi anguniagassatut oqaasertaliussat

Suliffimmi misiliinissamut piareersarnermut atatillugu ilinniartoq anguniagassanik marlunnik suliaqassaaq, tassaassallutik 1) inuttut anguniakkat, 2) iliuusissatut anguniakkat aamma 3) ilisimaligassatut anguniakkat. Anguniagassat taakku katillugit arfiniliusut aqutigalugit makku sungiusarnerisigut anguniagassani anguniassavai:

- Anguniagaqarfiit peqatigalugit perorsaanermik sulineq, taasarpagut, *iliuuseqarfigisat*
- Nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi alaatsinaassinnaanermik

sungiusarneq

- Nammineq takusat perorsaанermilu sulineq pillugit allaaserinninneq eqqarsaatiginninnerlu
- Alaatsinaassimasanik eqqarsaatigisimasannillu aqutissiuisumut ingerlatitseqqiineq – oqaatsitigut allattariarsornikkullu
- Atuagarsornermit ilisimasat atorlugit perorsaанermik sulinermit nammineq eqqarsaatigisimasanik ilaatitsineq.
- Inatsisartut inatsisaat peqqussutaallu tunngavigalugit sulinermit pineqartumi perorsaанermi iliuusissatut siunnersuutit
- Suliffimmi misiliinermit suliasami isigisimasanik suliamullu tunngasunik atuakkanik atuneq
- Immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermit perorsaанermi suliniutinik naammassinninneq

5.2 Suliffimmi misiliinermit aqutissiuisoq

Suliffimmi misiliisup suliffik misiliiffik piffissami suliffimmik misiliinermit ilinniartigimmagu perorsaанermi sulinermit eqqarsaatiginninnermit suliamut tunngasut atuakkat akuutinneqartassapput. Suliffik misiliiffiusoq seminarialu ilinniartuupput tamarmik immikkut imminnut pinngitsoorsinnaanngitsut. Seminariamit atuagarsornermilu ilisimasat sulinermit atorneqartarput, suliffimmilu misiliineq misilittagaqalissutaasartoq PI/SPS-imi ilinniartitsinermit ilaatinneqartarpoq.

Suliffimmi misiliinermit aqutissiuisoq suliffimmi misiliiffiusumi suleqatigiinnikkut suliffimmi misiliisup ilikkariartorneranut, misilittagaanut eqqarsaatigisaanullu qitiuvoq. Suliffimmi misiliinermit aqutissiuisup suliffimmi misiliisoq suleqatigalugu aqqissuussaasumik naapittarnerit pilersaarusiortassavai kiisalu oqaluserisassat oqallisigisassallugit.

Suliffimmi misiliinermit aqutissiuisoq suliffimmi misiliinerup ingerlanerani taamaallaat suliatigut aqutissiuisuuvoq siunersioqatigineqartartuullunilu taamaalilluni pissutsinut suliffimmi misiliisup namminerisaminik inuuneqarneranut ajornartorsiutaanulluunniit akisussaasuunani.

5.2.2 Suliffimmi misiliinermit aqutissiuisup suliffimmi misiliinermit isumagissavai

- Suliffimmi misiliisoq suleqatigalugu suliffimmi misiliinermit anguniagassatut oqaasertaliussat malinneqarnissaasa

eqqortinneqarnissaat

- Suliffimmi misiliisoq suleqatigalugu suliffimmi misiliinermi anguniagassat oqaasertaliussallugit, akuerissallugit misiliisullu anguniagassatut oqaasertaliussaasa eqqortinnissaannik tapersersussallugu
- Suliffimmi misiliisoq aqutissiussallugu, namminersorlunilu perorsaanermi sulinissaanik suleqatinullu tamanut atasuteqarnissaanik periarfississallugu
- Ajornartorsiutaasinnaasut suliarineqarnissaat qulakkiissallugu, taamaalilluni suliffimmi misiliisoq ajornartorsiutinut pinngortunut iliuuseqarnissamut, eqqarsaatiginninnissamut isummernissamullu sungiusassallugu.
- Suliffimmi misiliisoq suleqatigalugu aqqissuussaasumik naapittarnerit nalilersuinerillu piareersartassallugit ingerlattassallugillu
- Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup 2/3-imut ataatsimiinnissamut atatillugu pulaarnissaanut suliffimmi misiliisoq nalilersorneranut akisussaaffiginninneq
- Suliffimmi misiliinermi allattariarsorluni suliassami sammisaq pillugu oqaloqatiginninneq
- Suliffimmi misiliisup takkuttarnerminik nalunaarsuina sapaatip akunneri sisamakkaarlugit atsiortassallugit
- Suliffimmi misiliisup anguniakkaminik angusisinnaanera qularineqarluni eqqarsarnartoqarpat ataatsimiinnissamut allakkatigut suliffimmi misiliisumut anguniagassatut oqaasertaliussat tunngavigalugit ingerlaqqinnissamut iliuusissatut pilersarusiortoqassasoq, iliuusissatullu pilersaarut suliffimmi misiliisumit, suliffimmi misiliinermi aqutissiuisumit suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisumit atsiorneqassasoq.
- Naggataatigullu suliffimmi misiliisup suliffimmik misiliineranut akuersinermut / itigartitsinermut, suliffimmilu misiliinerup naliliivigineqarneranut immersorsimasat seminariamut nassiullugu.

5.2.3 Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup ilanngussat akisussaaffii

- Aqqissuussaasumik naapittarnerni sammisat suut oqaluuserineqarnerisut pillugit nalunaarsuinerit.

- Suliffimmi misiliisup piffissat suliffigisai pillugit sapaatip akunneri sisamakkaarlugit nalunaarsuinerit
- Suliffimmi misiliinermik akuersinerugallartumik piffissap affaata nalaani naliliineq
- Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup piffissap naalernerani naliliinera
- Akuersinermut immersugassaq immersorlugu atsiorlugulu
- Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq akuersinerup ingerlanneqarneranut akisussaasuvoq

5.2.4 Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup akissarsiaqartinneqarnera

Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq annerpaamik suliffimmi misiliisumut ataatsimut sapaatit akunnerani ataatsimi aqqissuussaasumik naapittarnernut nal. Akunnerinik marlunnut akissarsiaqartinneqassaaq. Aqqissuussaasumik naapittarnernut akissarsiaqartitsisoqarpoq suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup suliaasa qaavatigut suliaaqartinneqartarnera pissutigalugu, piffissap suliffiusup iluani suliarineqartussanik.

5.3 Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq

Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup suliffimmi misiliinerup aallartinnginnerani ilinniartut suliffimmi misiliinissaasa ingerlanissaat aqqissuutissavai. Suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaq aallaavigalugu suliffimmi misiliisussat namminneq inissisimaffissartik suliffimmilu misiliinermi angusassatut oqaasertaliussat suliarissavaat, suliffimmi misiliiffiusumi sulinissamut aallarnisaatitut.

5.3.1 Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq piffissap ingerlanerani

- Angusassatut oqaasertaliussat nassiunneqarsimasut uppernarsassavai, toqqussavaa kingusinnerusukkullu suliffimmut misiliiffiusumut pulaarnermi atussallugu
- Suliffimmi misiliinerup 2/3-ia nallertinnagu pulaarnermut atatillugu suliffimmi misiliinerup piffissap affaata nalaani naliliinermut peqataaneq
- Oqaluuserisassat, suliffimmi misiliisup suliffimmilu misiliinermi aqutissiuisup suliffimmi misiliinerup piffissap affaata nalaani naliliinerat, matumani kingullertut taaneqartup piffissap affaata nalaani akuersinerugallartumik naliliinera ilanngullugu suliffimmi misiliinermi

ilinniartitsisup tigusimasani iluaqutigalugit pulaarnissamut piareersassaaq.

- Suliffimmi misiliinermi (siullermi) allattariarsornermi suliassamik misiliisoq ilitsersorlugu nalinginnaasumillu suliffimmi misiliinera akuerisaasutut / akuerisaanngitsutut nalilerlugu, immikkullu ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermi (aappaani) karakteriliissalluni.

5.3.2 Suliffimmi misileereernerup kingorna suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup isumagissavai

Ilinniartut suliffimmi misileereernermi eqikkaanerat aaqqissuutissallugu. Suliffimmi misileereernermi eqikkaanermi siunertaavoq, ilinniartup:

- Suliffimmi misiliiffimmi perorsaanermi misilittakkaminik oqaasertaliinissaa
- Anguniagassatut oqaasertaliussamik suliaqarsimaneranik naliliivigissallugu

Pissutsit atuagarsonermut sulinermullu tunngasut eqqarsaatigissallugit

- Suliffimmi misiliinermi suliassamik sularinninnermit misilittakkanik oqaloqatiginnineq eqikkaanerlu

5.4 Piffissamik suliffimmi misiliinermik akuersineq

Suliffimmi misiliinermi aqqutissiuisoq suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisoq piffissaq suliffimmik misiliiffiusup akuerineqarnissaa marluullutik akisussaaffigaat. Suliffimmi misiliinermi aqqutissiuisoq (immaqalu suliffimmi misiliiffimmi aqutsisoq) suliffimmi misiliiffimmi misiliisup perorsaanikkut sulinerata nalilernerqarnissaanut akuerineqarnissaanullu akisussaasuvoq. Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq suliffimmi misiliisup suliffimmi misiliinermi allaaserisassaanik akuerineqarnissaanut akisussaasuvoq.

Piffissaq suliffimmi misiliinerup 2/3-ia nallertinnagu suliffimmi misiliisoq, suliffimmi misiliinermi aqqutissiuisoq suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisup akornanni ataatsimiittoqassaaq – piffissap affaata nalaani naliliineq – suliffimmi misiliisup misiliinera naliliivigineqassalluni.

5.4.2 Piffissaq suliffimmi misiliineq akuerineqanngippat

Suliffiup misiliiffiusup nalilerpagu piffissaq suliffimmi misiliiffiusoq akuerineqassanngitsoq seminariamili suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup

tamanna isumaqatiginngippagu – paarlattuanilluunniit pisoqarpat – PI/SPS-imi rektori inaarutaasumik aalajangiisuusaaq. Rektorip aalajangiinera illuatungeriit oqaaseqaataannik kiisalu suliffimmi misiliisup nammineq oqaaseqaataanik tunngaveqassaaq.

Suliffimmi misiliisoq piffissami suliffimmik misiliinerminik angusinngitsooruni nutaamik suliffimmik misiliinissamut periarfissaqarpoq. Suliffimmi misiliisoq aamma aappassaanik misiliinermi angusinngitsooruni suliffimmi misiliisup ilinniarnera ingerlaannartumik unitsinneqassaaq.

Kapitel 6: Suliffimmi misiliisumut atugassarititaasut

Ilinniartut piffissami suliffimmi misiliinermi ilinniattuupput ilinniagaqarnersiuteqarnissamullu pisinnaatitaallutik taamaattumik akissarsiaqanngillat. Suliffimmi misiliisoq taartit sulisinnaanngilaq akissarsiorluniluunniit sulisoq taarsersinnaanagu. Suliffimmi misiliisup ileqqussatut piumasaqaatit malinngippagit, suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq piaarnerpaamik attaveqarfigineqassaaq ilinniarnermilu kinguneqartitsisinnaaneq oqaluuserineqassalluni.

Suliffimmi misiliisup aamma naatsorsuutigisariaqarjaa, Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik takutitsinissani (tak. Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaatinik piumasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 19. maj 2010-meersoq) nipangiussisussaataaneermi pineqartunut ilaalluni (tak. Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-meersoq) tassalu suliffimmi misiliinerup nalaani kingornalu. Suliffik misiliiffiusup piumasarisinnaavaa nipangiussisussaataaneermut nalunaarummik suliffimmi misiliisoq atsiussasoq. Nipangiussisussaataaneermik unioqqutitsineq suliffimmi misiliisumut sulisutulli allanut atuuttumik kinguneqartitsisoqassaaq. Suliffimmi misiliisoq aammattaaq annertusisamik nalunaaruteqartussaataaneermi pineqartunut ilaavoq (tak. Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-meersoq).

6.1 Suliffimmi misiliisup sapaatit akunneranut piffissat suliffigisartagai

Suliffimmi misiliisoq agguaqatigiissillugu sapaatit akunneranut pisussaavoq piumasaqarsinnaallunilu:

- 28 tiimit perorsaanermik sulineq, suliffimmi misiliisoq peqataassaaq sulisut allat naligalugit (atuarfinni nunanilu allani sapaatit akunneranut 25 tiimini perorsaanermik sulineq akuerineqartarpoq)
- Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisorlu sapaatit akunneranut marloriarlutik aqqissuussaasumik naapinnerit
- 10 tiimit piffissaq ilinniarnermut atornerqartoq, suliffimmi misiliisup nammineq allattariarsorluni suliassanut piareersarnek, suliamullu tunngasunik atuakkanik atuarnaq aqqissuutissavaa.

Suliffimmi misiliisoq piffissami suliffimmi misiliinermini peqanngissimaguni, peqannginnerlu immikkut peqquteqarsimappat (assersuutigalugu nammineq meerarluunniit sivisuumik napparsimalluni) nakorsap oqaaseqaatai ilinniarnermiluunniit naliliinermik tunngavilimmik malittarisassanit immikkut akuersissuteqartoqarsinnaavoq (tak. Ilinniarneq pillugu quppersakkami qup. 40). Tassa imaappoq, suliffimmi misiliisoq suliffimmi misiliinermini napparsimaleruni, tamatuma kingornatigut sapaatit akunneranut tiimit annaasani qaavatigut sulinikkut matussusersiniassanngikkai.

Suliffimmi misiliineq tamakkerlugu piffissami tiimit peqanngittarnerit annerpaamik 15 %-iusinnaapput. Suliffimmi misiliineq tamakkerlugu piffissami tiimit peqanngittarnerit 15 % sinnerneqarsimappata, peqanngittarneq suliffimmi misiliisup sulisarneranut suliffimmilu misiliinermini anguniagaasunut sanilliullugit naliliivigineqassaaq. Peqanngittarnermut taarsiisoqarnissaanik arlaatigut nalimmassaasoqarsinnaavoq suliffimmi misiliinermini ataqatigiissaarisup, suliffimmi misiliinermini aqutissiuisup suliffimmilu misiliinermini ilinniartitsisup isumaqatigiissuteqarnerisigut.

6.1.2 Suliffimmi misiliinerup nalaani seminariamut atassuteqarneq

Suliffimmi misiliisoq PI/SPS-imi ilinniartitsisumut atassuteqarpoq, suliffimmilu misiliinermini ilinniartitsisutut suliffimmi misiliinerup ingerlanerani aamma atorfini marluusut tunngavigalugit misiliisoq attavigisinnaallugu.

Suliffimmi misiliinermini ataqatigiissaarisoq suliffimmi misiliisumit suliffimmilu misiliinermini aqutissiuisumit attavigineqarsinnaavoq.

Suliffimmi misiliinerup aallartinnerata sapaatit akunneri marluk (- sisamat) kingornatigut suliffimmi misiliinermini ilinniartitsisup suliffimmi misiliinermini aqutissiuisoq suliffimmi misiliinerup aallartinnera pillugu tusarniaaffigissavaa.

Suliniut tamanna aallartisarneqarneqarpoq suliffimmi misiliisumut piffissat suliffiusut aamma suut suliarineqassanersut paattooqatigiissutigeqqunagit.

Kapitel 7: Suliffimmi misiliinerup nalaani suliassat aalajangersimasut

Suliassanut ataasiakkaanut piumasaqaatit, suliffimmi misiliinerup nalaani suliffimmi misiliisup, suliffimmilu misiliinermi aqutissiuusup naammassisassai tulliuuttumi sukumiinerusumik allaaserineqarput. Ilanngussani assigiinngitsuni marluusuni skemaqarpoq ilaatigut tiiminut aaqqissuussaasumillu naapittarnernut immersuiffissanik, nalilersuinermut atatillugu suliassanut ataasiakkaanut taavalu suliffimmi misiliinermi suliassamut immersuiffissat. Skemat taakku USB-stikimiipput, suliffimmi misiliisup pigisaani. . Suliffimmi misiliisup eqqaamassavaa suliffimmi misiliinermi aqutissiuusup suliffimmi misiliinerup nalaani filit atugassai tunniutissagamigit. Amerlanerit anillatsillugit immersorlugit atsiorlugillu utertinneqartussaapput.

7.1 Anguniagassatut oqaasertaliussat

Anguniagassatut oqaasertaliussat suliffimmi misiliisup sakkussarai ilikkagassatut anguniakkaminik pingaarnersiuermini, piffissallu ingerlanerani ilikkariartornermi aqunnissaanut tunaartarissassai. Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisoq suliffimmi misiliisussap suliffimmi misiliinissamut piareersarnerani, anguniagassatut oqaasertaliussat allaqqitassialerinerani ilitersuisuuvoq. Anguniagassat suliffimmut misiliiffissamut suliffimmilu misiliinermi aqutissiuusumut nassiunneqassapput.

Piffissaq suliffimmi misiliiffiusoq aallartinneqassaaq suliffimmi misiliisup anguniagassatut oqaasertaliussamut allaqqitassiaata piviusorsiortuunerata suliffimmi misiliinermi aqutissiuusup naliliineranik. Suliffimmi misiliisoq aqutissiuusavaa anguniakkaminik nutarsaasinnaaqqullugu tamatumalu kingornatigut anguniagassatut oqaasertaliussat suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut nassiullugit. Anguniagassatut oqaasertaliussat – perorsaanermi periusissatut siunnersuutit ilanngullugit – ilaatigut suliffimmi misiliinermi suleqatigiinnermut ilaatigullu suliffimmi misiliinermik naliliinermut tunngaviussapput. Taamaattumik anguniagassatut oqaasertaliussat illuatungeriinnit atsiorneqarnissaat pingaaruteqarpoq, suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisumut taassumunnga aamma akuerisassanngorlugit nassiunneqassallutik.

Anguniagassatut oqaasertaliussap aallaavigaa piumasqaataanera suliffimmilu misiliisumit kissaataanera:

- Pineqartup ilinniarnernata ingerlarnga, siusinnerusukkullu suliffimmi misiliinerit attuumassuteqarsinnaasut
- Inuttut sulinikkullu piginnaanerit, suliffimmi misiliinerup nalaani perorsaanermi misilerarneqarsinnaasut

Aamma

- Suliffik misiliiffik anguniagaqarfiit, kiisalu suliffimmi misiliinermut isumaqatigiissut
- Suliffimmi misiliineq pillugu quppersakkami immikkoortoq A.3-mi ilinniarnermi piumasqaatit allaaserineqartut

7.1.2 Anguniagassatut oqaasertaliussat imaat

Anguniagassatut oqaasertaliussat sulinikkut anguniagassanik marlunnik imaqqassapput, ukununnga pingasunut immikkoortiterneqarsimasunik:

- Ilisimasassatut anguniagassat: Sullitat pillugit , suliffeqarfiup qanoq ittuussusaa pillugu aamma perorsaaneq pillugu atuagassiaqarneq
- Iliuusissatut anguniagassat: Sullitani perorsaanermik sulineq pillugu
- Inuttut anguniagassat: Nammineq atorfilittut kinaassutsip ineriartortinnissaa siunertaralugu

Suliffimmi misiliisup anguniakkani tamaasa immikkut erseqqissassavai, tunngavilersorlugit periaatsillu toqqakkani nalunaarlugit. Tamanna isumaqarpoq anguniagassani tamani makku taaneqassasut:

- Anguniagassami uani suliffimmi misiliisup suna anguniarpaa? - anguniagassap iluatsinnissaanut uuttuutilernera
- Sooq anguniagassaq taanna angorusuppaa? - anguniagassap suliamut attuumassuteqarneranik tunngavilersuineq
- Anguniagaq taanna qanoq ililluni anguniarpaa? - anguniagassap anguniarneranut periaatsit nalunaarlugit

7.1.3 Anguniagassatut oqaasertaliussat suliarinerani piffissaliussat

- Anguniagassatut oqaasertaliussanut allaqqitassiaq sulinermi misiliinerup aallartinnginnerani sulinermi misiliinermi aqquutissiuusumut nassiunneqassaaq - tassalu sulinermi misiliinissamut

periareersarfiup naangajalernerani.

- Anguniagassatut oqaasertaliussat suliareqqinnera pissaaq suliffimmi misiliiffiusumi suliffimmi misiliinermi aqcutissiuusup suleqatigineratigut
- Anguniagassatut oqaasertaliussat suliffimmi misiliisumit suliffimmilu misiliinermi aqcutissiuusumit akuerineqareeriarpata, suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut suliffimmi misiliinerup aallartinneranit kingusinnerpaamik sapaatit akunneri marluk qaangiutsinnagit nassiunneqassaaq.
- Anguniagassatut oqaasertaliussat suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumit uppersarsarneqassapput imaluunniit naqqitassartaqarsimappata suliffimmi misiliisumut nassiutissallugit.
- Anguniagassatut oqaasertaliussat aaqcissuussaasumik naapittarnerni tamatigut ilaatinneqartassapput.
- Anguniagassatut oqaasertaliussat nalilersuinernut atatillugu atorineqassapput, matumani suliffimmi misiliinerup 2/3-iata ingerlareernerani suliffimmut misiliiffimmut pulaarneq ilanngullugu
- Suliffimmi misiliinermi aqcutissiuusup anguniagassat aallaavigalugit suliffimmi misiliisup, suliffimmi misiliineranik akuersinissaanut aalajangiisuulluinnarput.

7.2 Ilinniartup allattaavia

Suliffimmi misiliisoq suliffimmi misiliineq tamakkerlugu allattaavimminut allattassaaq. Taassuma susat pillugit allaaserisanik kiisalu susutut suliffimmi misiliinerup ingerlanerani eqqarsaatigisimasaanik imaqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassalu pissutsit nammineq allallu perorsaanermik sulinerannik eqqarsaatiginninnermik imaqarluni. Suliffimmi misiliisup ullormut takusimasani allattortassavai, taamaalillunilu perorsaanermik sulinerminik uppersarsaasersuissalluni. Aaqcissuussaasumik naapittarnerni sapaatit akunnerani takusaminit eqqarsaatigisassatut toqqaasassaaq.

7.2.1 Ilinniartup allattaaveqarnerani siunertaasoq

- Suliffimmi misiliisumut sakkussaavoq ilikkariartornerminik ilisimasaqalersitsiartortussaq
- Eqqarsaatigisassatut takusimasani ilisimasassanillu aamma uppersarsaatini katersineq

- Uppernarsaatitut katersorsimasanik allattariarsorluni suliassami atuineq

Ilinniartup allattaaviani taamaalilluni perorsaanermik sulineq pineqarpoq, tassa imaappoq suliffimmi misiliisup *allanut iliuuseqarnera* eqqarsaataalu perorsaanermik sulinermi *eqqarsaataaþput iliuuseqarnek sioqqullugu, nalaani kingornalu*. Ilinniartup allattaavimminut atuakkanik atuarsimasanik allattuiffilioruni, atuarsimasaminillu allattuisaruni siunertamut naapertuutissaaq, assersuutigalugu suliamut tunngasunik naalisaanernik issuaanernillu pitsaasunik kingusinnerusukkut atorsinnaasaminik soorlu anguniagassatut oqaasertaliussani, aaqqissuussaasumik naapittarnerni naliliinerni, suliassanillu allanik suliaqarnermi - minnerunngitsumillu suliffimmi misiliinermi allaaserinninnermini atugassaminik.

7.3 Aaqqissuussaasumik naapittarnerit

Suliffimmi misiliinermi aqutissiuusup suliffimmi misiliisup aaqqissuussaasumik naapittarnerminni ataatsimoorlutik sulisarpur, atuakkanik atuagassianillu suliamut tunngasunik atuarsimasanit isumassarsioqatigiillutik. Perorsaanermik sulinermi inuiaqatigiit ineriartornerat aamma politikikkut suliniutinut ataneqartillugit oqallisigisaqarsinnaaneq pissusissamisoorpoq. USB-stikki ataatsimut oqaluuserisassanut, alaatsinaassimasanut, imaqarnilianut il.il. atorneqassaaq. Aaqqissuussaasumik naapittarnerni anguniagaavoq piffissat suliffiusut aalajangersimasuunissaat, suliffimmi misiliinermi aqutissiuusup suliffimmi misiliisoq siunersioqatigisarnissaanik tamakkiisumik aallussisinnaanissaa. Suliassat aalajangersareersimasut saniatigut immikkoortumik oqaluuserisassaaq *kingullermernit*, suliffimmi misiliisoq tassani sulinermini anguniagaqarfiit suleqatilluunniit eqqarsaatigalugit iluaalliuutiminik ajornartorsiutiminilluunniit suliarinninnissaminut periarfissaqarluni, aamma perorsaanermik sulinerminut tunngatillugu inuttullu utertitsiffigineqarsinnaalluni (siunnerfilimmik isornartorsiuneq).

7.3.1 Aaqqissuussaasumik naapittarnerni oqaluuserineqarsinnaasut

- Kingullermernit naatsumik, suliffimmi misiliisup oqaatigerusutai pingaaruteqarsinnaasut
- Atuakkat suliamut tunngassutillit oqaluuserineqarnerat - suliffimmi

- misiliisoq allakkatigut / oqaluttariarsornikkut saqqummiussitillugu
- Suliffimmi misiliisup perorsaanermik sulineranit takusaanik eqqarsaatiginninnera
 - Oqaloqatigiinnermi ullormi allakkamik imaluunniit perorsaanermi ilisimasanik ilaatitsineq
 - Takusimasami aalajangersimasumi allatut iliuuserineqarsinnaasut
 - Perorsaanerup eqqarsaatigineqartup ineriartorteqqinnissaanut siunnersuut
 - Suliffimmi misiliisup anguniagassatut oqaasertaliussanit anguniagaqarnera pillugu oqaloqatigiinneq
 - Anguniagassatut oqaasertaliussat tunngavigalugit perorsaanermik sulinermi suliniutinik nutaanik pilersaarusionerq
 - Aaqqissuussaasumik sapaatit akunnerata tulliani naapinnissamut pilersaarusionerq

Suliffimmi misiliisoq sapaatit akunneri tamaasa aaqqissuussaasumik naapinnerit kingornatigut naatsumik imaqarniliortassaaq, tullianullu oqaluuserisassanik siunnersuuteqartassalluni. Oqaluuserisassat imaqarniliallu uppernarsaatillu allat suliffimmi misiliisup USB-stikkiutaanut toqqorneqassapput (Susanne Poulsen aamma Helle Bendix (2009) *Suliffimmi misiliinermi siunnersorti eqqarsaatiginnittoq* Naqiterivik: Dafolo)

PI/SPS, siusinnerusukkut isikkua

Kapitel 8: Suliffimmi misiliinerup ingerlarnga

Suliffimmi misiliinerup ingerlarnga pillugu immikkoortumi suliffimmi misiliisup, suliffimmi misiliinermi aqutissiusup suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisup suliaasaat assigiinngitsut suliffimmi misiliinerup akuerineqarnissaa imaluunniit itigartinneqarnissaa siunertaralugu naliliineq ersarissarneqassapput.

Suliffimmi misiliinerup aallartinneqarnissaa qaammatit marluk missaat sioqqullugu suliffiit misiliiffissat nalinginnaasumik suliffimmi misiliinermi imaluunniit immikkut ilinniagaqarluni suliffimmi misiliinermi kina suliffimmi misiliisorissaneraat ilisimatinneqassapput.

Suliffimmi misiliisoq suliffimmi misiliinerup nalaani sapinngisamik annertunerpaamik pissarsiaqaqqullugu, suliffiup misiliiffiusup, ilinniartuup suliffimmilu misiliisup suleqatigiinnissaat qitiuvoq. Suliffimmi misiliinermi ataqatigiissarisup suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisup suleqatigiinneq ataqatigiissassavaat.

8.1 Suliffimmi misiliinerup aallartinnginnerani

Suliffimmi misiliinerup aallartinnginnerani ilinniartut sapaatit akunnerini marlunni suliffimmi misiliinissap ingerlanissaanut piareersateqassapput. Piareersarnermi ilinniartut

- Anguniagassatut oqaasertaliussanut allaqqitassiamik suliaqassapput, suliffimmullu misiliiffissamut nassiullugu
- Suliffimmi misiliinissamut isumaqatigiissut atsiussavaat, suliffimmullu misiliiffissamut nassiullugu
- Suliffimmi misiliiffissami atuisunut imminut ilisarinnissamut suliaqassapput

Ilinniartup, suliffimmi misiliinissamut piareersarnerani, suliffimmi misiliinermi aqutissiusussani seminariami naapissinnaassaagaa anguniartariaqarpoq.

Suliffimmi misiliinissamut piareersarnermi siunertaavoq ilinniartup:

- Suliffimmi misiliisussap piffissat suliffiusut aamma piffissap

ingerlanerani suliassat eqqarsaatigalugit nammineq inissisimaffimminik pingaarnerusutigut paasinninnissaa – matumani tunniussinernut piffissaliussat, aqqissuussaasumik naapittarnerit, piffissat ilinniarnermut atorpeqartut ilaalu ilanngullugit.

- Suliffimmi misiliinissamut isumaqatigiissutip imaanik ilisimasaqarneq, atsiornertu suliffimmullu misiliiffissamut nassiullugu
- Anguniagassatut oqaasertaliussaagallartut suliaralugit suliffimmullu misiliiffissamut nassiullugit
- Piffissat ilinniarnermut atugassani sapaatit akunneranut 10 tiimiusut pilersarusiussavai
- Suliffik misiliiffiisoq anguniagaqarfiillu allaaseralugit aallartissavai suliffimmi misiliinermut isumaqatigiissut ilanngullugu
- Atuakkat allattorsimaffiat suliaralugu
- Ilinniartutut allattaavissani pilersissallugu
- USB-stikkip imassai piareersarlugit taakku aamma suliffimmi misiliinermi aqutissiuisumut tunniunneqartussat ilinniartup nammineq pigissavai.
- Meeqqerivimmut misiliiffimmut nassatassaminik anguniagaqarfinnut ilisarinnissaq suliarissavaa.

8.2 Suliffimmi misiliinerup nalaani

Suliffimmi misiliisup piffissaliussat aalajangersimasut malissavai:

- Suliffimmi misiliinermi anguniagassani naammassissallugit, suliffimmilu misiliinermi aqutissiuisumit akuerineqartissallugit kingusinnerpaamillu suliffimmi misiliinerup aallartinneranit sapaatit akunneri marluk qaangiutsinnagit suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut nassiutissallugit.
- Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq suleqatigalugu suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliilluni ataatsimiinnissaq piareersassallugu. Misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliinissamut ilanngussat tamatuma kingornatigut suliffimmut pulaarnissaq sioqqullugu suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut nassiunneqassapput.
- Suliffimmi misiliinerup 2/3-iata qaangiutinnginnerani suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup pulaarnissaanut piareersaaneq pulaarnerlu

- Suliffimmi misiliinerup naammassinissaa sapaatit akunerinik marlunnik sioqqullugu suliffimmi misiliinermi allattariarsorluni suliassap allannera tunniunneralu
- Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq peqatigalugu piffissap naalernerani naliliinissamut piareersarnejq naliliinerlu.
- Imminut nalilernissamut immersuiffissaq immersorlugu suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisumut nassiullugu.

8.3 Nalilersuisarnerit

Suliffimmi misiliinerit tamakkerlugit naliliisoqartassaaq. Nalilersuisarnerit marluupput, tassalu suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliineq aamma piffissap naalernerani naliliineq.

Nalilersuinerni marluusuni siunertaavoq: 1) suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliinermi aamma 2) piffissap naalernerani naliliinermi, suliffimmi misiliisoq nalilissallugu, ulluinnarni perorsaanermik sulineranut aamma anguniagassatut oqaasertaliussanit anguniagaqarluni sulineranut tunngasumik. Pisunut taakkununga tapersiutitut ilanngussani immersuiffissat atornejartussat USB-stikkimiipput.

8.3.1 Suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliineq

Suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliinermi siunertaavoq misiliinerup 2/3-iata qaangiutinnginnerani suliffimmut misiliffiusumut pulaarnissap naammassineqarnissaanut piumasaqaatip eqqortinneqarnissaa. Suliffimmi misiliisup suliffimmi misiliinerata akuerineqarsinnaanerata nalorninartoqarnera pillugu suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup pulaarnissaq sioqqullugu, nalaanilu oqaatigissavaa.

Suliffimmut misiliiffimmut pulaarnissaq sioqqullugu suliffimmi misiliisoq suliffimmilu misiliinermi aqutissiuisoq aaqquissuussaasumik naapittarfiit ilaanni naliliissapput. Naapinnissartik sioqqullugu piareersaatitut tamarmik immikkut immersugassamik immersuissapput, taannalu suliffimmi misiliisup sulineranik naliliinermi atornejassaaq. Naapinnerminni naliliinerminnik assigiinngissutinik assigiissutinillu sanillersuussissapput. Naapereernerup kingorna tamarmik immikkut immersuiffissamik allamik nutaamik immersuissapput. Suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliinermut immersuiffissamut suliffimmi misiliisoq immersuissaaq aamma

suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq suliffimmi misiliisoq pillugu suliffimmi misiliinerup qiteqqunnerani naliliinermut immersuiffissamut immersuissaaq. Suliffimmi misiliisup suliffimmi misiliinermini akuerineqarnissaanik itigartinneqarnissaanilluunniit suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup naatsorsuutai tassani ersersinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Suliffimmi misiliinermik naliliinerugallarnini suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup suliffimmi misiliisumut suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisumut ingerlateqqissavai. Suliffimmut misiliiffiusumut pulaarnissamut piareersaatitut ilanngussat immersorneqarsimasut (qallunaatut) suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut nassiunneqassapput.

8.3.2 Piffissap naalernerani naliliineq

Piffissap naalernerani naliliineq assinganik ingerlanneqassaaq - suliffimmut misiliiffiusumut pulaarneq minillugu. Suliffimmi misiliineq naatinnagu suliffimmi misiliisup imminut piffissap naalernerani nalilernerana aamma suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup piffissap naalernerani naliliinera immersoreerlugit suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut nassiunneqassapput. Akuerineqarnermut immersuiffissaaq atsiorneqassaaq scannerlugu mailimullu ilanngullugu nassiunneqassalluni.

PI/SPS akuerineqarnermut immersuiffimmik tigusaqarnera suliffimmi misiliisup ilinniarnernata ingerlaqqinnissaanut aalajangiisuvoq.

8.4 Suliffimmut misiliiffiusumut pulaarneq

PI/SPS suliffimmut misiliiffimmut pulaarneq assut pingaartippaa aamma aningaasartuutit tassunga atasut. Taamaattumik naatsorsuutigineqarpoq suliffeqarfiup suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut ilanngussat eqqortumik immersorneqarsimasut sapaatit akunnera sioqqullugu nassiunneratigut piareersarnissaanut periarfississagaa. Ataatsimiinnerup 1½ - 2 tiiminik sivilissuseqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Suliffimmut misiliiffiusumut pulaarnissaaq suliffimmi misiliinermi aqutissiuisup suliffimmilu misiliinermi ilinniartitsisup isumaqatigiissutigalugu piffissalissavaat. Suliffimmi misiliinerup 2/3-ia qaangiutsinnagu ingerlanneqassaaq, tassami suliffimmut misiliiffimmut pulaarnerup kingornatigut suliffimmi misiliisup angusinissaa naatsorsuutigineqarsimanngippat, perorsaanermik sulinermi pitsanngoriartinnissaanut naammattumik piffissaqartariaqarmat.

Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup ataatsimiinnissamut periareersarnerminut makku tigullugillu atussavai:

- Suliffimmi misiliinermi aqutissiuusup suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliinera suliffimmi misiliinermik naliliinerugallarnerusoq
- Suliffimmi misiliisup suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani imminut nalilernera
- Oqaluuserisassat
- Suliffimmi misiliinermi allaaserisassami sammisassatut allaqqitassiaq, iluaqutaassaaq ajornartorsiummik / apeqquusiinermik siunnersuuteqartoqarpat
- Atuakkat atuarneqarsimasut allattorsimaffiat
- Suliffimmi misiliisup misiliinermi piffissat ilinniarnermut atorsimasaanik takussutissiaagallartoq

8.4.1 Suliffimmut pulaarnermut atatillugu ataatsimiinnermi oqaluuserisassat

- Suliffimmik misiliiffiusumik takusassarsiorneq
- Suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliinermik suliffimmi misiliisup saqqummiussinera
- Suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliinermik suliffimmi misiliinermi aqutissiuusup saqqummiussinera
- Suliffimmi misiliisup misiliinerata akuerineqarallarnera / itigartinneqarallarnera
- Suliffimmi misiliisup suliatiqut inuttullu anguniagassatut oqaasertaliussanik suliaqarnera
- Suliffimmi misiliisup suliffimmi misiliinermi allattariarsornikkut suliassami ajornartorsiut samminiagaa – immaqalu aqutissiorneqarneq
- Suliffimmi misiliisup suliffimmilu misiliinermi aqutissiuusup kissaatiminnik naleqqussaananerat

Suliffimmi misiliisup ataatsimiinnermi aqutsisuunissaa naatsuaqqamillu imaqarniliornissaa naatsorsuutigineqarpoq, suliffimmi misiliinerup sinnerani suut suliassatut pingaartinneruneranik imalimmik.

8.5 Piffissap naalernerani naliliineq

Suliffimmi misiliinermi aqutissiuisoq piffissap naalernerani naliliissaaq kingusinnerpaamik suliffimmi misiliinerup naanissaa sapaatit akunneranik sioqqullugu, allakkatigut naliliinertalimmik akuersinertalimmillu / itigartitsinertalimmillu. Akuersinermut immersuiffissaq atsiorneqassaaq scannerlugu mailimut ilanngullugu suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisumut nassiunneqassaaq. Suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup akuersinermut immersugassamik tigusinini uppernarsassavaa. Tamatuma kingornatigut suliffimmi misiliinermi ilinniartitsisup suliffimmi misiliisup misiliinermi suliaa naliliivigissavaa.

Suliffimmi misiliinerup naanerani, suliffiup misiliiffiusup suliffimmi misiliinermik akuerineqartutut naliliinerani tunngaviusut saniatigut quppersakkami matumani piumasaqaatit ukuupput:

- Suliffimmi misiliisup anguniagassatut oqaasertaliussanik suliaqarnera
- Suliffimmi misiliinermi piffissap affaata nalaani naliliineq tunngavigalugu suliffimmi misiliisup siuariarsimanera
- Suliffimmi misiliisumut tunngatillugu suliffiup misiliiffiusup suliffimmi misiliinermut isumaqatigiisummi immikkut naatsorsuutigisatut taasimasai
- Suliffiup misiliiffiusup pissutsit akuersinermut tunngasut suliffimmi misiliinissamut isumaqatigiisummi taasimasai.

8.6 Suliffimmi misiliinermik eqikkaaneq

Ilinniartup suliffimmi misileereernerup kingornatigut suliffimmi misiliinermik eqikkaanermini

- Suliffimmi misiliinermini perorsaanermik sulinerminit misilittakkani iluarsaallugit suliarissavai
- Suliffimmi misiliinermi suliassamik suliaqarnini angusanilu iluarsaallugit suliarissavai